

UNIVERSITEIT
GENT

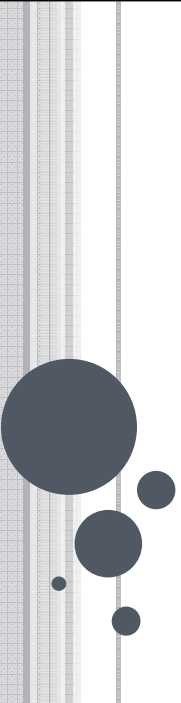
FACULTEIT POLITIEKE EN SOCIALE WETENSCHAPPEN

HETEROGAMIE IN OPLEIDINGSNIVEAU: BETEKENT DIT OOK EEN VERSCHIL IN WAARDEN EN OPVOEDEN?

Mieke Eeckhaut¹, Bart Van de Putte¹,
Jan Gerris² & Ad Vermulst²

Dag van de Sociologie, 11 juni 2009, Amsterdam

¹ Vakgroep Sociologie, Universiteit Gent
² Behavioral Science Institute, Radboud Universiteit Nijmegen
Correspondentie: Mieke Eeckhaut, Korte Meer 5, 9000 Gent (België) – Mieke.Eeckhaut@UGent.be

**‘INTERMARRIAGE AMONG SOCIAL UNEQUALS FORCES
THE EMBARRASSING PRESENCE BACKSTAGE OF
THOSE WHO WOULD NORMALLY BE ALLOWED ONLY IN
THE AUDIENCE.’**

GOFFMAN (1959)

ONDERZOEKSVRAAG

o Achtergrond:

Sociale structuur – Partnerkeuze

o 2 kernbevindingen:

1. Voorkeur voor homogamie
2. Heterogamie verminderd de stabiliteit van de relatie

Homogamie

Culturele gelijkheid
Sociale steun

Heterogamie

Culturele verschillen
Sociale afkeur

ONDERZOEKSVRAAG

Onderzoeksvraag:

Hoe onderscheiden homo- en heterogame koppels zich met betrekking tot de mate van culturele verschillen?

- Focus op verschillen in **opleidingsniveau**
- Focus op culturele verschillen binnen het domein van de **opvoeding**

LITERATUUR

+

- **Enkele studies**

(o.a. Hohmann-Marriot & Amato, 2008 ; Janssen, 2001)

Maar: beperkingen in operationalisatie CV

- **Sociologische theorie**

(o.a. Symbolisch interactionisme, Bourdieu, Conflicttheorie)

—

- **Psychologische literatuur**

(o.a. Luo & Klohnen, 2005 ; Watson et al., 2004)

- **Empirische tegenkanten:**

- Geslachtsverschillen & Geslachtsgedifferentieerde invloeden
 - Selectie & Beïnvloeding
-

METHODOLOGIE

METHODOLOGIE

Data:

- Opvoeding en gezin in Nederland, 1990
- Selectie van 632 gezinnen (targetkind (9-16j) + beide ouders)

Methode:

- Lineaire regressie
- Onafhankelijke variabele

	N (p)
Heterogamie in opleidingsniveau	631
Beide laag opgeleid (ref.cat.)	171 (0,27)
Man laag, vrouw matig opgeleid	76 (0,12)
Man laag, vrouw hoog opgeleid	7 (0,01)
Man matig, vrouw laag opgeleid	76 (0,12)
Beide matig opgeleid	91 (0,14)
Man matig, vrouw hoog opgeleid	23 (0,04)
Man hoog, vrouw laag opgeleid	30 (0,05)
Man hoog, vrouw matig opgeleid	82 (0,13)
Beide hoog opgeleid	75 (0,12)

METHODOLOGIE

- Afhankelijke variabelen:

Culturele verschillen o.b.v. verschilscore (score man – score vrouw) voor:

- 5 opvoedkundige gedragingen (schalen o.b.v. 7-punt Likertitems)
- 3 opvoedkundige waarden (schalen o.b.v. 7-punt Likertitems)
- 5 algemene waarden (schalen o.b.v. 5-punt Likertitems)

→ 13 gedragingen/waarden op 3 niveaus

	N	Gem	sd
Vershil in opvoedkundige gedragingen			
Vershil in Steun - Affection-expression	544	-0,38	1,13
Vershil in Steun - Autonomy	541	0,07	1,00
Vershil in Controle - Conformistic child-rearing	545	-0,28	0,97
Vershil in Controle - Punishment	546	0,07	1,20
Vershil in Controle - Ignoring	545	0,23	1,34
Vershil in opvoedkundige waarden			
Vershil in Achievement	543	0,24	1,11
Vershil in Conformity	616	-0,03	0,98
Vershil in Adjustment	545	-0,07	0,96
Vershil in algemene waarden			
Vershil in Traditional achievement values	534	0,08	0,76
Vershil in Traditional work ethic	536	0,08	0,64
Vershil in Traditional role models	535	0,27	0,67
Vershil in Progressiveness	508	-0,03	0,49
Vershil in Conservatism	493	-0,09	0,65

METHODOLOGIE

- Controlevariabelen:
 - ❖ Leeftijdsheterogamie
 - ❖ Heterogamie in huidig beroep
 - ❖ Opleidingsheterogamie v.d. grootvaders
 - ❖ Heterogamie in urbanisatiegraad de plaats van opgroeien

	N (p)
Leeftijdsheterogamie	631
Homogame koppels (ref.cat.)	510 (0,81)
Man 5 jaar of meer ouder	116 (0,18)
Vrouw 5 jaar of meer ouder	5 (0,01)
Heterogamie in huidig beroep	609
Homogame koppels (ref.cat.)	79 (0,13)
Man heeft 'hoger' beroep dan vrouw	128 (0,20)
Vrouw heeft 'hoger' beroep dan man	51 (0,08)
(Eén van) beide partners werkt niet	351 (0,56)
Missings	23 (0,04)
Opleidingsheterogamie van de grootvaders	486
Beide laag opgeleid (ref.cat.)	284 (0,45)
Man laag, vrouw matig opgeleid	42 (0,07)
Man laag, vrouw hoog opgeleid	31 (0,05)
Man matig, vrouw laag opgeleid	33 (0,05)
Beide matig opgeleid	16 (0,03)
Man matig, vrouw hoog opgeleid	9 (0,01)
Man hoog, vrouw laag opgeleid	29 (0,05)
Man hoog, vrouw matig opgeleid	17 (0,03)
Beide hoog opgeleid	25 (0,04)
Missings	146 (0,23)
Heterogamie in urbanisatiegraad	614
Homogame koppels (ref.cat.)	346 (0,55)
Man meer stedelijk	135 (0,21)
Vrouw meer stedelijk	133 (0,21)
Missings	18 (0,03)

RESULTATEN

RESULTATEN

Verkennde analyse:

- Andere variabelen (leeftijd, huidig beroep, opleiding van de grootvaders, urbanisatiegraad)
- Correlatie tussen heterogamievormen

Tabel: Verklaarde variantie door opleidingsniveau (R²)

	Vader	Moeder
Opvoedkundige gedragingen		
Steun - Affection-expression	0,024*	0,009
Steun - Autonomy	0,044***	0,038***
Controle - Conformistic child-rearing	0,093***	0,070***
Controle - Punishment	0,036***	0,041***
Controle - Ignoring	0,045***	0,025*
Opvoedkundige waarden		
Achievement	0,047***	0,029**
Conformity	0,154***	0,087***
Adjustment	0,148***	0,091***
Algemene waarden		
Traditional achievement values	0,064***	0,074***
Traditional work ethic	0,136***	0,092***
Traditional role models	0,075***	0,096***
Progressiveness	0,017	0,018
Conservatism	0,128***	0,162***

* p<0,10, **p<0,05, ***p<0,01

RESULTATEN

Regressie-analyses:

Tabel: Resultaten voor de regressies op CV, voorspelde y naar categorie van heterogamie in opleidingsniveau, gecontroleerd voor de andere vier heterogamievormen.

OPVOEDKUNDIGE GEDRAGINGEN

Autonomy (R²=0,024, p=0,113), N=540

	Opl vrouw	Laag	Matig	Hoog
Opl man	Laag	-0,215	-0,481	-0,245
	Matig	-0,071	-0,042	0,079
	Hoog	0,143	-0,043	-0,229

OPVOEDKUNDIGE WAARDEN

Conformity (R²=0,024, p=0,063), N=614

	Opl vrouw	Laag	Matig	Hoog
Opl man	Laag	0,074	0,133	0,550
	Matig	-0,173	-0,196	0,066
	Hoog	-0,237	-0,261	-0,084

ALGEMENE WAARDEN

Trad achiev values (R²=0,041, p=0,005), N=533

	Opl vrouw	Laag	Matig	Hoog
Opl man	Laag	-0,111	0,312	0,839
	Matig	-0,054	0,120	0,079
	Hoog	-0,004	-0,054	0,041

Adjustment (R²=0,025, p=0,084), N=544

	Opl vrouw	Laag	Matig	Hoog
Opl man	Laag	-0,013	0,075	0,480
	Matig	-0,190	-0,186	0,113
	Hoog	-0,398	-0,356	-0,181

Trad work ethic (R²=0,029, p=0,052), N=535

	Opl vrouw	Laag	Matig	Hoog
Opl man	Laag	0,011	0,172	0,595
	Matig	-0,086	0,047	0,060
	Hoog	-0,033	-0,125	-0,073

Donkergroen=de waarde is **hoger** dan de waarde van beide homogame combinaties.
 Lichtgroen=de waarde is **hoger** dan het gemiddelde van de waarden van beide homogame combinaties.
 Donkerrood=de waarde is **lager** dan de waarde van beide homogame combinaties.
 Lichtrood=de waarde is **lager** dan het gemiddelde van de waarden van beide homogame combinaties.

RESULTATEN

Algemeen:

4/13 culturele verschillen tonen een samenhang met heterogamie in opleidingsniveau (enkel *tav* significant)

Homogamie vs. heterogamie:

Homogame koppels:

- zijn niet volledig vrij van CV
- wel algemeen kleinere CV dan de heterogame tegenhangers

Heterogame koppels:

- tonen grootste CV
- CV zijn hierbij quasi volledig in de verwachte zin

RESULTATEN

Selectie?

- Partiële correlaties, gecontroleerd voor heterogamie in opleidingsniveau
→ wijzen op een sterke selectie op de 13 gedragingen en waarden

Tabel: Zero-orde en partiële correlaties; met controle voor 1. opleidingsheterogamie en 2. alle vijf vormen van heterogamie

OPVOEDKUNDIGE GEDRAGINGEN				OPVOEDKUNDIGE WAARDEN				ALGEMENE WAARDEN						
	Zero-orde	Partieel	Vershil		Zero-orde	Partieel	Vershil		Zero-orde	Partieel	Vershil			
Aff-expression	1	0,457	0,458	-0,001	Achievement	1	0,316	0,288	0,028	Trad ach values	1	0,334	0,302	0,032
	2	0,457	0,464	-0,007		2	0,317	0,273	0,044		2	0,336	0,305	0,031
Autonomy	1	0,265	0,260	0,005	Conformity	1	0,401	0,335	0,066	Trad work ethic	1	0,369	0,290	0,079
	2	0,265	0,256	0,009		2	0,401	0,325	0,076		2	0,370	0,279	0,091
Conformistic c-r	1	0,432	0,383	0,049	Adjustment	1	0,399	0,328	0,071	Trad role models	1	0,494	0,450	0,044
	2	0,431	0,379	0,052		2	0,400	0,326	0,074		2	0,495	0,433	0,062
Punishment	1	0,490	0,472	0,018					Progressiveness	1	0,390	0,393	-0,003	
	2	0,491	0,478	0,013						2	0,390	0,393	-0,003	
Ignoring	1	0,267	0,256	0,011					Conservatism	1	0,511	0,426	0,085	
	2	0,268	0,260	0,008						2	0,513	0,404	0,109	

CONCLUSIE

- 4/13
- CV bij homogamie vs verhoogde CV bij heterogamie

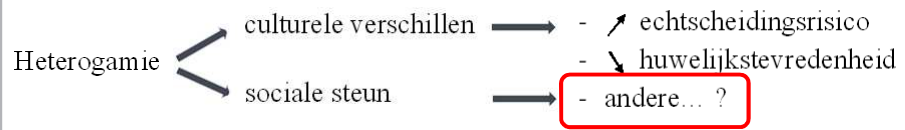
➔ 'Verstorende' mechanismen?

- Geslachtsverschillen
- Selectie en/of beïnvloeding

DISCUSSIE

- Onderschatting relatie?
 - Strikte test
 - Steekproef
- Overschatting relatie?
 - 'heterogamie in opleidingsniveau'

VERVOLG

DANK VOOR UW AANDACHT!

Vragen, suggesties, ... ?
(Mieke.Eeckhaut@UGent.be)